

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. — Za nunde stane vsaka številka 20 vin.

Zveznim gasilnim društvom!

Skoro bo minilo pol leta, vendar se nekatera društva še niso odzvala § 11. zveznih pravil, ker niso vposlala niti letnih doneskov, niti članarine za l. 1904., a nekaj društev dolguje slednjo še za l. 1903., dasiravno smo jih že pismeno opominjali. Zvezni odbor in vodstvo zveze se trudita zadostiti poverjeni jima nalogi, a nekaterniki zahtevajo od odbora vse, svojih dolžnosti do zveze pa nočejo izpolniti.

Kdo bo kriv, če zadene gasilca osoda, a ne dobi podpore, kakor to določa § 10. pravil, če ne dotični društveni vodja, ki ne izpolni § 11. c? Vljudno opominjamo vse zaostale — med 127 zveznimi društvi jih je še 34 — da čim preje zadoste pravilom, da vpošljejo izkaz in članarino za l. 1904., da bode v poslovanju pravi red. Na pomoč!

Zvezno vodstvo.

Našim društvom!

Pršel je čas, v katerem se začne gasilec bolj temeljito vežbati. V spomladanskem in poletnem času se gasilna društva mnogo bolj vežbajo kot po zimi, to pa ne zaradi tega, ker je bolj toplo, kajti pri veliki vročini je že na sebi težko delo še težavneje in nič manj ko prijetno, gasilec mora v teh časih dolge večere uporabljati, ker ni vsakemu možu zmeraj čas na razpolago in tu hočem z ozirom na to nekaj vrstic zabeležiti.

V začetku, ko se začne redne vaje, naj se vežba posamežno ali le v malih oddelkih, a ne premnogokrat eno in isto, pa temeljito ter naj se gleda na kretanje in gibčnost moštva. Ko pozna že vsak mož vse svoje številke, in ko jim poveljniki vse pri orodju naložene stvari in uporabo istih razlože, začne naj se z vajami na orodju ter naj se preje ne opusti tega orodja, dokler ni moštvo pri vseh točkah in številkah do dobrega izurjeno.

Nato naj se začne vežbanje v oddelkih in celokupno ter z uporabo vsega orodja v gotovi skupnosti, in potem naj se prirede vaje z brizgalci in plezalci skupno, in sicer tako, kakor v slučaju resnosti.

Ko so vse te vaje čez nekaj mesecev s povoljnim uspehom končane, naj pridejo društvene, t. j. ako ima društvo več oddelkov, skupne vaje, od katerih pa zadostujeta jedna ali dve. Pri teh vajah naj se tudi taktično strogo postopa, ter naj se ne dopušča, da bi se gledalci kratkočasili n. pr. s kakšnim vratomnim plezanjem ali čim drugim, marveč naj se gleda na pravilno postavljanje orodja, na tak prostor, da poveljnik lahko vse pregleda, na dobro razdelitev brizgalcev ali plezalcev s cevmi. Napake, katere se tu pojavijo, naj se takoj na licu mesta popravijo, ter je pri opazovanju vseh važnejših momentov celo vajo brezhibno ponavljati.

Da pa bodo vse vaje redno in dobro od vsega moštva obiskovane, naj se v to pred vsem odloči primeren čas in naj se ura raje pozneje ko preje napove, gleda naj pa poveljnik takrat na točnost od strani moštva, v prvi vrsti šarž, ki naj z dobrim vzgledom moštvu prednjačijo.

V napovedani uri naj se začne takoj vaja in naj se poveljnik, ako ni vse moštvo zbrano, po številu teh mož pri orodju ravna. Da se pa taki nedostatki odpravijo, kakor ne-točnost od strani moštva, naj pusti poveljnik po končani vaji zakasnelo moštvo po uri vaditi, kar bode tudi kolikortoliko pripomoglo, da bodo ljudje bolj točno prihajali k vajam.

Šarži naj v službi tudi ne občejuje preveč prijateljski z moštvom, a tudi preveč strogo jim ni treba postopati, in tudi ni umestno, da bi sami sebe najbolj povišali, kar se mnogokrat zgodi.

Kar se od moštva lahko zahteva in zahtevati mora, to naj bo naloga dotičnega poveljnika, ter je potem lahko osigurjen, da bo vsak gasilec pri kaki nevarnosti zastavil svojega moža.

Pred vsem naj, ako se «Pozor» komandira, nastane mir in vse moštvo bodi pozorno na ta klic, a kdor bi ravnal temu nasprotno, naj se takoj kaznuje. Sploh naj se pa v službi z vso resnobo vežba in naj vlada v vsem disciplina.

Pred vajo ali po vaji naj se vsako kričanje na ulici, trgu ali vasi opusti, hodi naj se po najkrajši poti do ali od vežbalnega prostora. Tudi naj se pregleda orodje pred vajo in po vaji in v slučaju, da je kaj pokvarjenega, naj se takoj z novim nadomesti, tako da bo v slučaju požara brizgalna ali drugo orodje v najlepšem in najboljšem redu, kajti to tudi na vaščane dobro vpliva in društvo bode imelo tudi večji ugled.

Naravno je, da se moštvo čestokrat okrepuje po vaji ali po požaru, a to naj ima svoje meje. Tu naj se vodi razgovor o bivši vaji ali o požaru, pomanjkljivosti ali če je kaj bilo napačno, vmes se tudi lahko zakroži kaka pesem, tako da se družijo prijetno s koristnim; kolegijskosti moštva je to le na prid. Strogo naj se pa gleda na to, da moštvo po dokončani vaji ali po požaru ne popiva v društveni obleki po gostilnah, kajti vsak gasilec je dolžan, svojo opravo v časti držati in je zato najbolje, da se ista spravlja v društvenem domu.

L. Striecl ml.

Poletni čas — čas vaj.

Za gasilca je spomlad in poletje doba vzbujanja njegovega delovanja — doba vaj. Zapreke, ki se v zimskem času delovanju gasilstva nasproti stavijo, zginejo, ko pride spomlad in s podvojenimi silami se loti gasilec zopet vaj. Istina je, da se tudi v zimskem času vežba in to je tudi potrebno, toda zimske vaje so različne od poletnih, po zimi namreč ni vaj, pri katerih pride v poštev mokri element, a vaje z orodjem in z lestvami so tudi po zimi mogoče, da se gasilec kolikor toliko izvežba tudi če izbruhne po zimi kak požar, ki ga je, kar gre na račun mraza, ki kolikortoliko delo ovira, ukrotiti le z naporom, ki je dostikrat večji nego oni, ki ga nam provzroča požar v poletnem času.

Pred vsem naj si poveljnik sestavi načrt vaj za celo poletno dobo. Odmeri naj čas vajam, naj se ne ustraši še tako hude vročine, saj gasilec mora biti v vsem izvežban in utrjen in tako pripravljen, da se uspešno postavi v bran uničujočemu elementu.

Pri naših gasilnih društvih imamo navadno le skupne vaje, a dobro je imeti tudi vaj s posameznimi oddelki, da se tudi

novo pristopivši člani izvežbajo. To je važno delo, ki se mora temeljito proučiti. Vsak novinec naj se vežba toliko časa, da je popolno siguren v svojem poslu in na svojem mestu, če ga kliče dolžnost, da mu ni treba nič več ukazovati in razkazovati, da mu preide vse v meso in kri in je popolnoma več v odkazanem mu delu. To se da doseči s temeljitim požarnim poukom; naglost ni tukaj umestna. Z dobrim izvežbanjem se doseže hitrost pri delu, in to, da ni noben korak storjen zaman, da gre vse kot pri stroju. Delo in vaja naj bosta praktična, kakor da res preti nevarnost, naj se ne trati draga časa, vse naj gre kot na vrvi pravilno po vežbovniku od rok, oddeljeno moštvo naj ve, kaj mu je storiti, naj se ne vmešava v delo drugih; sluša naj le povelja, dana s piščalko ali hupo, naj koncentrira na nje vso svojo pozornost, in naj za vežbanja opusti vsako brezpotrebno govoričenje. Brizgalničarji izpeljejo na dotično mesto brizgalnico, vsak se postavi v red k svojemu delu. Čevaši naj razpeljejo cevi do predmeta, njim je paziti na to, da so cevi na motovilu prav navite, ker je vsako nepravno navijanje sila zamudno. Cevini vodnik naj ima mlaznico takoj v rokah in malo notri gumasto cev (rudečo), da jo privije koncem cevi. Čevaši naj pazijo, kje da položijo cevi, da se iste ne strgajo, če pa iste kje prepuščajo, naj imajo vedno obvezni krp pri sebi, da povežejo tudi najmanjšo odprtino.

Istotako naj se pazi pri postavljanju lestev, da niso iste napačno, predaleč ali tudi preblizu postavljene. Predaleč postavljena lestev zavira, da vodni curek ne doseže gorečega predmeta, če je pa preblizu postavljena, je plezalec v nevarnosti radi hude vročine. Tudi tu je vaja potrebna, lestev mora biti prav postavljena, da se more z nje vodni curek na goreči predmet z uspehom hitati. Načelnik, oziroma vodja plezalcev, mora v raznih legah preskuševati, kje je uspešno delovanje najpripravnejše. Po vsaki vaji naj se vodijo razgovori o isti, skuša naj se napake odpraviti, vpoštevajo naj se nasvete posameznikov, kajti več oči več vidi.

Poleg vaj z orodjem naj se ne zanemarjajo tudi redne vaje. Disciplin naj bo oboležje gasilcev prav kakor pri vojaki, korakanje bodi enakomerno in okreti naj se izvršujejo z vso točnostjo, iz nastopa gasilcev naj bo razvidno, da so prijatelji redu in da imajo vojaško disciplino.

Kolikor več vaj imajo gasilci, toliko bolj so izvežbani, tembolj so kos svoji nalogi. In na deželi so vaje ljudem tudi nekako razvedrilo, zabava, dolgi nedeljski popoldan se izkorišča, gasilci se privadijo družabnemu življenju in medsebojnemu občevarju. Vaje naj se vrše vselej v gasilski službeni opravi in

ljudstvo naj ima pristop k istim, kajti isto bode gasilstvo raje podpiralo, ko vidi njega stremljenje po izurjenosti. K brizgalničarjem naj se pripusti tudi negasilce, kajti v slučaju potrebe je vsak sotrudnik dober, ker bi se eno in isto moštvo z vednim napornim delom preveč utrudilo. Celo ženske so se že uspešno dale porabljeni pri delu, in v marsikaterem kritičnem trenutku, zlasti koder primanjkuje moških ali kjer niso vedno vsi pri domu, so bile prav velike koristi, saj obstoje tudi že popolna ženska gasilna društva.

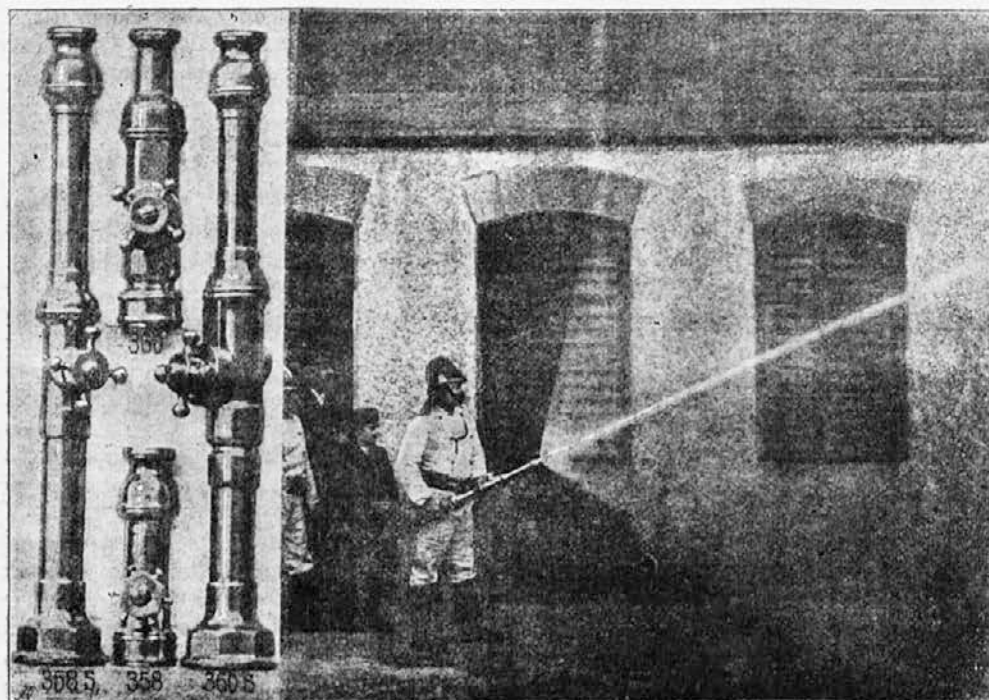
Poletni čas naj bo toraj — čas vaj.

Gasilarna.

Gasilna društva si zidajo svoje shrambe za orodje — gasilarne. Podali smo v tej zadevi že načrt, pojasnili potrebo gasilarn, da je drago gasilno orodje v redu spravljeno, ali vseeno hočemo s temi vrsticami popolniti še marsikatero praznoto in prosimo, da se uvažujejo tudi točke glede redu:

- 1.) Gasilarna bodi na suhem kraju z zapirajočimi duški in ako je mogoče, naj se v njej nahaja peč, da se zamore kuriti;
- 2.) gasilarna naj bo na višjem mestu, da se orodje lahko izpelje in da se zabrani dotok dežnice;
- 3.) ako ni v njej lesenega poda, naj bodo močne dilje (plohi) vsaj pod kolesi. Vrata naj se na zunanjo stran odpirajo in morajo biti dovolj široka;
- 4.) na stenah naj bodo obešalniki za cevi in drugo orodje;
- 5.) pristop k gasilarni naj bo vedno prost, osobito naj se po zimi sneg izkidava, da ni zaprek pri odpiranju vrat in izvozu brizgalen;
- 6.) gasilarna naj se zida tako, da stoji popolnoma prosto;
- 7.) na primernem mestu bodi v njej svetilka in poleg nje užigalice;
- 8.) vsako orodje naj ima vedno svoj določeni prostor;
- 9.) ključev gasilarne naj bo več, od teh mora biti eden spravljen v pritličju sosednje hiše;
- 10.) razen gasilskih priprav ne sme biti drugih predmetov v gasilarni; ista naj ne služi kot obča shramba;
- 11.) v gasilarni naj vlada red in snaga;
- 12.) da se ne nabira prah in druga nesnaga na brizgalnicah, naj bodo iste z lahkim pregrinjalom pokrite;
- 13.) strogo je paziti na to, da je vse malo orodje, kot vijaki, ustniki, cevne vezi, kladivo itd., vedno pri brizgalni.
- 14.) ako ni cevinega voza, naj bodo cevi omotane v brizgalnični omarici, a paziti je, da se pri vožnji medeni vijaki ne drgnejo;

Gasilna mlaznica „Swift“.

V sliki predočujemo delovanje gasilne mlaznice, imenovane „Swift“, ki so jo iznašli na Angleškem, a jo imajo vse boljše tvrdke v zalogi, in sicer večinoma z normalnim vijakom št. 6. S pomočjo spodnjega roba pri ustniku zamore cevni vodnik z malim privitkom vodo razpršiti, ki ga varuje od prodirajočega dima in vročine. Voda se namreč v krogu razpršuje, a glavni curek meče proti ognju. Kolika je vrednost take mlaznice, spoznati je v hudem požaru, kjer pritiska dim od vseh strani in je vročina neznošna, osobito pa v zaprtih prostorih, kjer nima dim dovolj prostora za uhažanje. Lahko se pa pri polnem odvitju vsa voda kakor dež gosto razpršuje, kar je posebne važnosti pri požarih sena ali slame, ker se v kratkem času veliko pogasi z malo množino vode, tudi je to važno pri varstvu sosednjih, s slamo kritih hiš. Vsako društvo si lahko tako mlaznico naroči tudi za poskušnjo, ter je tvrdka **K. Rosenbauer v Lincu** pripravljena, iste na poskušnjo doposliti. Cena mlaznicam po razmerju velikosti iznaša 30 do 60 kron.

15.) ako se mora vozno oje radi nedostajanja prostora snemati, naj se to tako uredi, da se z enim mahom zopet k vozu priklopi;

16.) večkrat se je prepričati, če je vse v redu, da bi brizgalna ne odpovedala svojega delovanja;

17.) to se omogoči z zračno preskušnjo, ako se zatvori stikalna stran in se ravnotežje večkrat pregiblje. Natančno se sliši, da li zaklopke pravilno ropočejo in če ne uhaja zrak;

18.) pri tem se tudi prepriča o tem, da li bati točno gredo, in ako ne, naj se isti namažejo in to v suhem stanju;

19.) naj se sploh prepriča o tem, da li vsi vijaki čvrsto drže, so li kolesne osi in drugi deli zadostno namazani;

20.) pred mazanjem naj se staro, že suho mazilo odstrani, preden se znova namaže; kot mazilo rabi strojno olje, vaselin, loj itd.

To so kratki napotki, po katerih se je ravnati, in ki se zvečine dajo lahko izvajati. Potem bo konec mnogim pritožbam, ki jih je čuti v tej zadevi.

Poročilo o «Cesarski jubilejski ustanovi avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenim gasilem in njihovim ostalim».

Iz 30. poročila za dobo 1903 povzemamo sledeče:

Leta 1903. je bilo razpisanih 34 ustanov po 100 K. Došlo je 71 prošelj in je bilo, z 11 l. 1902. nerešenimi prošnjami vred, uvaževati 82 prošelj.

Od teh je bilo 22 prošelj, kot po pravilih nepravilnih, zavrženih, a upoštevalo se je 60 prošelj s podelitvijo ustanov, oziroma podpor.

Izmed kranjskih prosilcev sta dobili ustanove po 100 K: Ivana Kovačič v Borovnici in Helena Bidovec v Kranju; podpore pa: Božidar Faul v Škofjiloki 50 K, Urša Kavčič v Ljubljani 60 K, Marija Ločnar na Bledu 80 K in sirote Papež v Rudolfovem 60 K; skupaj 450 K.

Ustanovna glavica je znašala s 1. januarjem 1903	K 141.906·24
ostanek od uprave	94·66
prirastlo je l. 1903. neko darilo	30·—
	K 142.030·90

zmanjšala se je za kurzno izgubo pri vrednostnih papirjih	623·—
	K 141.407·90

in je pokrita naslednje:

vrednostni papirji	K 138.519·—
obresti od istih	1.735·83
blagajnično stanje 31. decembra 1903	80·78
imovina pri c. kr. poštni hranilnici	1.072·29
	K 141.407·90

Leta 1903. izplačalo se je skupno 34 ustanov po 100 K	K 3.400·—
26 podpor	1.780·—
	skupno K 5.494·—

V tridesetletnem obstanku ustanove izplačalo se je 1125 posameznim strankam 101.965 K 60 v.

Za leto 1904. je razpisanih 34 ustanov po 100 K = 3400 K in za podpore 1700 K, skupaj 5100 K.

V zadnji številki «Gasilec» smo pojasnili, kako morajo biti prošnje sestavljene in opremljene. Ustanovo ali podporo se lahko več let zaporedoma dobi, a treba je vsako leto posebej zanj prositi, a ne sme se roka zamuditi.

Dopisi.

Motnik. Dne 18. maja je bil v vasi Brezovici požar in je gasilno društvo po sedemurnem neumornem delu ogenj omejilo, da ni vsa vasa pogorela, ampak le ena sama hiša. Vas je namreč vsa s slamo krita in se hiše dotikajo druga druge.

Vič-Glince. Gasilno društvo praznuje tridesetletnico svojega obstoja na slovesen način dne 14. avgusta t. l. To koristno društvo je bilo kot tretje na Kranjskem ustanovljeno in je v teku zadnjih petih let tudi dokaj napredovalo.

Društvo si je nabavilo novo brizgalno, cevi in druge potrebne stvari, tako da zamore v slučaju nesreče, kakor tudi pri korporativnih nastopih dostojno nastopiti.

Društvo ima tudi svojo bolniško blagajno, katero si je ustanovilo z raznimi malimi postranskimi darili, s prebitki društvenih veselje in z vplačevanjem mesečnih doneskov delavnih članov in ki bode v par letih imela dovelj glavnice, da članom ne bode treba več vplačevati.

Odbor prosi vsa slavna gasilna društva, naj se s prireditvijo društvenih veselje ozirajo na ta dopis, za kar se jim že naprej izreka zahvala; vse druge podrobnosti se naznanijo pravočasno in istotako se tudi razpošljejo vabila. Na pomoč!

Iz Ljubnega na Gorenjskem. Koncem leta 1903. ustanovilo se je po nasvetu boljših mož pri nas prepotrebno gasilno društvo. Dasi je imelo društvo že koj ob začetku mnogo nasprotnikov, ki so mu z vso vnemo nasprotovali, ter ima že samo ob sebi mnogo težkoč za obstanek, se je vendar razvijalo v splošno zadovoljnost društvenikov.

Nabavili smo si že vse potrebno orodje, katero zadošča popolnoma krajevnim potrebam, od tverke R. A. Smekalove podružnice v Zagrebu, katera nam je postregla z dobrim blagom po nizkih cenah in si štejemo v prijetno dolžnost izreči tverki najlepšo zahvalo ter jo slavnim društvom najtopleje priporočati. Brizgalna je snemalka najnovejšega sistema, katera od obeh strani vleče in meče, in tudi drugo orodje je dobro in lično izdelano.

Dne 1. maja t. l. smo imeli slovesno blagoslovljenje nove brizgalne z veselico in srečkanjem. Blagoslovljenje je izvršil vrli domači gosp. župnik Gašper Vilman, kateri je v lepem govoru razložil pomen slavnosti in namen gasilnih društev. Tudi nas je počastil s svojim obiskom na veselici in naklonil lep dar društveni blagajni; bodi mu zato čast in hvala!

Kumica je bila blagorodna gospa Ana Pičman, kateri bodi tem potom izrečena najprisrčnejša zahvala na darovani svoti.

Slavnosti so se udeležila sosednja društva iz Mošenj, Leš, Radovljice, Kroke, Kamne gorice, Begunj, Tržiča in Kranja v prav obilnem številu, ter slavna Radovljiška godba; vsem udeležencem izreka društvo zahvalo.

Pa tudi občinstvo se je v lepem številu udeležilo veselice, kar kaže najlepše čisti dohodek veselice, h čemur je pripomoglo tudi lepo vreme. Vsa veselica vršila se je v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost došlih gostov. Na pomoč! Načelnik.

Bled. Občni zbor prostovoljnega gasilnega društva na Bledu dne 6. marca 1904.

Navzoči: 21 gasilcev in 3 občinski odborniki kot zastopniki občine.

Načelnik otvori zborovanje s pozdravom na navzoče ter konstatira sklepčnost zbora. Spominja se umrlega podnačelnika gospoda Ant. Westra in umrlega podpornega člana gospoda J. Muhra in pozove navzoče, naj v znak sožalja ustanejo raz sedeže.

Tajnik poroča, da ima društvo 39 delujočih, 5 častnih in 10 podpornih članov. V teku leta je imelo društvo 14 vaj v društvenih prostorih in 4 vaje na prostem. Društvo se je udeležilo korporativno slavnosti bratskega društva v Mošnjah, imelo je tudi veselico s tombolo v korist društveni blagajnici, gmotni uspeh je bil dovoljen.

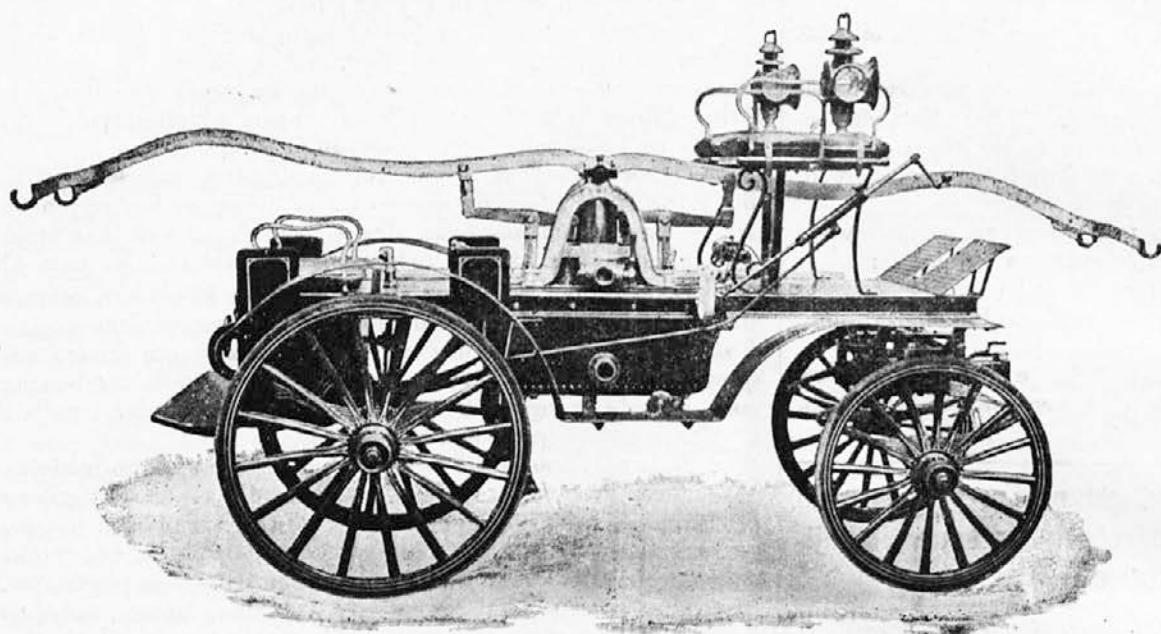
Blagajnik poroča, da je imelo društvo v letu 1903. 702 K 14 v dohodkov in 671 K 1 v stroškov, prebitka je toraj 31 K 13 v; ima pa društvo še 2050 K dolga v posojilnici. Račun se nato odobri.

Potem se vrši volitev novega odbora in pregledovalcev računov. Izvoljeni so soglasno Ivan Rus, načelnikom; Simon Pogačar, podnačelnikom; Jožef Hribar, blagajnikom; Anton Ropret, tajnikom; poverjeniki: Jakob Peternel, župan; Anton Vovk, posestnik; Fran Rus, nadučitelj; plezalci izvolijo soglasno Ivana Kapusa za vodjo, Andreja Vrhunca za namestnika, brizgalničarji izvolijo Leopolda Lebarja za vodjo in J. Potočnika namestnikom, J. Žužka rednikom, kot pregledovalci računa se izvolijo gg. D. Repe, Ivan Pretnar in Fr. Schuler.

Po dokončani volitvi obljubi načelnik s prisego v roke občinskim zastopnikom, da hoče vse dolžnosti vestno izpolnjevati v prosep društva; isto so gasilci prisegli načelniku.

Tajnik.

Najnoveji izum v gasilstvu tvorničarja R. A. Smekala v Smichovu-Pragi.

V Gasilec št. 1 tekočega leta sem pojasnil sestav nove Smekalove brizgalne, ki črpa in oddaja vodo z desne in leve strani ter opisal prednosti tega stroja. Danes pa vidite v natisnjenih slikah isti stroj, na katerem se je tvorničarju posrečilo doseči tako sestavljen ravnotežje, da se potrebuje pri njem 40 odstotkov manj delavne sile, to je: ako si gasilno društvo naroči brizgalno s 110 mm premer razmaka stare sestave, tedaj potrebuje tak stroj za brizganje deset do dvanajst mož, nasproti pa potrebuje stroj najnoveje sestave s pomanjšanim ravnotežjem samo šest do osem mož, ki isto delo opravljajo še uspešneje kakor oni pri starem sestavu strojev.

Ker je brizgalna, koja se razvidi v celoti in njenih sestavnih delih iz dodanih slik, sestavljena tako, da črpa vodo z desne in leve strani in da potrebuje skoraj polovico manj delavne sile, se je dosegel s tem, da je še ravnotežje na novo uravnano, v gasilstvu do sedaj največji uspeh.

Ta sestava stroja je bila odlikovana pretečeno leto na razstavi v Pragi z zlato kolajno, to je z najvišjim odlikovanjem, ki ga je bilo mogoče doseči.

Da se je ta najnoveji izum tudi obnesel, pričajo dosedanja naročila na ta najnoveji sestav brizgalen.

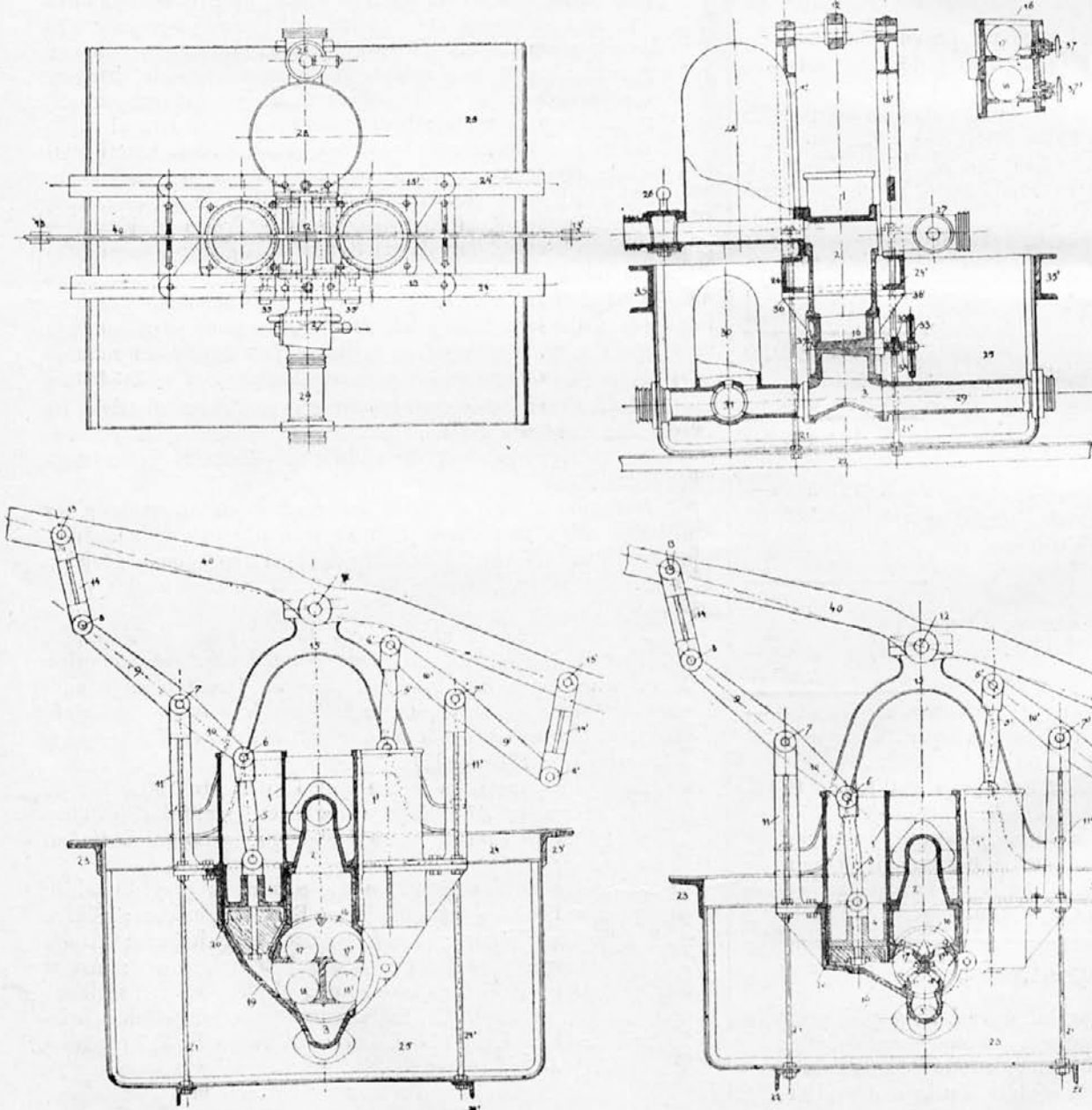
Take stroje so letos naročila gasilna društva v Krškem,

Kostanjevici, na Gomilskem in na Ravnigori, ter se je dokazalo pri dotičnih poizkušnjah, da je polovica prejšnjega moštva moglo brizgati s strojem. Pripomni se še, da naj le gasilno društvo, ako ima dovolj moči na razpolago, porabi vso, saj si s tem olahkoči delo za 40 odstotkov in se tako gasilci pri njem prav nič ne upchajo.

Z najnovejšo sestavo stroja s pomanjšanim

ravnotežjem pa ni samo delavna sila prihranjena, ampak je pomnožena tudi količina vode. Stroj daje 300 do 400 litrov vode v minuti in curek ima 30 do 35 metrov daljine.

Ker je ta stroj bil v Pragi po izvedencih preizkušen in spoznan za najprve vrste sedanosti, zamoremo istega najtopleje priporočati, posebno, ker mu je cena neznatno višja kakor ona starih vrst. G.

Novice.

Požar v Spodnji Šiški. Dne 4. maja t. l. med 12. in 1. uro ponoči je strel signaliziral na ljubljanskem Gradu ogenj v Spodnji Šiški. Neznana roka je podtaknila ogenj v šupi in kozolecu posestnika Frana Vrhovca. Ogenj se je hipoma razširil po celi šupi in deloma tudi po kozolecu. Močen severozahodnik je zanašal goreče svitke po celim južnoležečem delu Šiške in res se je na ta način vnela s slamo krita hiša posestnice Marije Zieglerjeve. Zieglerjeva hiša je oddaljena več kot 200 metrov od Vrhovčeve šupe. Šišensko in ljubljansko prostovoljno gasilno društvo, kateri sta bili hitro na pozorišču, sta imeli težko nalogo, omejiti dva požara pri močnem vetru sredi vasi. Spretnosti obeh društev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil po sosednjih hišah in da ni vničil večjega dela vasi. K ognju so prihiteli deželni predsednik baron Hein, ljubljanski župan Hribar, šišenski župan Maurer in več drugih javnih funkcionarjev.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo je imelo dne 8. maja t. l. običajno Florijanovo mašo v cerkvi sv. Florijana, po maši pa sestanek v »Hafnerjevi« pivarni. Pri sprevedu k maši in od maše in pri sestanku je svirala ljubljanska društvena godba v občo zadovoljnost. Maše in sestanka se je udeležilo več gasilnih društev iz okolice, kakor iz Šiške, Škofelje, Vevč, Most, Štefanje vasi, Viča, Št. Vida, Bizovika, Ježice, Gameljnov, Tacna, Vižmarjev, Šmarja in Brezovice. Pri sprevedu, ki je bil povse impozanten, smo našli nad 300 gasilcev.

Ljubljanska prostovoljna požarna bramba je imela dne 7. februarja t. l. izreden občni zbor, na katerem se je enoglasno sklenilo, da se društvo razpusti. Namesto razpuščene požarne brambe se snuje »Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo«. Pravila za novo društvo so že predložena v oblastveno potrditev.

Ljubljansko gasilno društvo je imelo v prvem četrtletju šest požarov, rešilni oddelek pa je interveniral 121 krat.

Odbor združenih prostovoljnih slovanskih gasilcev v Avstriji je izdal v spomin lanskim praških gasilskih slavnosti krasen album v velikosti 51/36 cm. Album, v celousnjati vezavi, je okičen v sredini z grbom českih gasilcev, na oglih pa z gasilskimi znaki ter obsega 69 fotografij, v velikem, kabinetnem in posnetem formatu.

Fotografije nam predočujejo več slik iz kraljeve Prage, posamezne prizore na gasilskem shodu, slike gasilske razstave, posamezne odlične zastopnike gasilcev, ter nekaj gasilskih skupin, med katerimi so tudi slike zastopnikov Kranjske in Hrvatske.

Dne 16. maja t. l. dopoldne ob 11. uri 45 minut nastal je požar v Št. Mihelu ob vznožju Nanosa. Takoj, ko se je požar naznanil, sklicato se je moštvo brez alarmiranja, bil je revno semenj, zato se je alarmiranje opustilo, da ne bi nastala velika zmešnjava. Zaradi pomanjkanja konj v pravem času, odrinil je prvi oddelek s snemalno brizgalno, 18 možmi in 250 m cevi šele četrte ure pozneje, ko se je dobila priprega. Kmalu na to odrinil je še drugi oddelek z brizgalno in 17 možmi pod poveljstvom četovodje Pavla Jurce.

Ko smo prišli na požarišče, našli smo brizgalne iz Landola, Hruševja in Razdrtega, zadnja je ravno prišla na pogorišče. Prijeli so vsi gasilci od kraja za delo, da se kaj reši, ker pa ni bilo vode, zaradi tega tudi ni bilo mogoče mnogo rešiti. Stalna cev hidranta se je nahajala v hiši, v kateri je nastal ogenj. Po naporu gasilca Jožefa Habeta, se je posrečilo stalno, vže razbeljeno cev rešiti iz ognja. Zaradi te njegove srčnosti in požrtvovalnosti zasluži posebno nagrado.

Posebno zahvalo se mora izreči gospodu c. kr. okrajnemu komisarju dr. Pilshoferju, drugič gospodu c. kr. okrajnemu zdravniku dr. Juliju Kotzmithu, ki je bil precej na mestu požara in je jako pridno ponesrečencem pomagal, potem zaradi lepega ređu delovanja gospodu c. kr. stražmojstru Franu Pikeru in vsi žandarmeriji.

Zgorelo je 67 številk in vse pripadajoče stavbe. Škoda se ceni na 260.000 kron. Zavarovani so bili vsi, toda le za zelo male svote.

Načelnštvo prostovoljnega gasilnega društva v Postojini.

Hel. Petrič, tajnik.

V Vižmarjih pri Ljubljani se je osnovalo novo gasilno društvo in tudi v Št. Juriju pri Grosupljem se snuje tako društvo.

V Kostanjevici se je osnovalo prostovoljno gasilno društvo, katero je pristopilo tudi k zvezi. Brizgalnico najnovejše sestave naročilo je od podružnice R. A. Smekala v Zagrebu.

Zemska gasilna zveza česka je izdala obširno poročilo o delovanju v letu 1903., ki sta je sestavila Ad. L. Seidl in Jak. A. Jindra.

Dalje nam je došlo poročilo o pogrebni blagajnici za l. 1900., 1901., 1902. in 1903. Iz obeh poročil se razvidi vsestransko marljivo delovanje te gasilne zveze.

Dne 26. junija t. l. bode na Dunaju v deželni hiši seja avstrijske državne gasilske zveze z nastopnim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo predsednika,
 - 2.) nasvet štajerske gasilne zveze o premembi pravil, kakor tudi: »Določitev pravic častnega predsednika in dopolnitev pravil v tej zadevi»,
 - 3.) nasvet stalnega odbora o imenovanju poveljnika dunajskega poklicnega gasilstva, g. Edvarda Müllerja, častnim članom državne gasilske zveze,
 - 4.) ponovitev prej storjenih sklepov o zadevi izločenja prostovoljnih gasilnih društev iz društvene postave. Posvetovanje načrtov za novi stražno-policijski red,
 - 5.) poročilo o prodaji »Poročila o avstrijskem gasilstvu«, o dohodkih in stroških,
 - 6.) nasvet stalnega odbora:
 - a) deželne zveze imajo vsa izdana tiskana poročila o sejah, občnih zboreh, letna poročila in eventuelno njihova glasila v enem izvodu doposlati državni gasilni zvezi,
 - b) prevzete uredništva »Gasilskega koledarja« po pisarni državne zveze,
 - 7.) določitev kraja za prihodnji avstrijski gasilski shod,
 - 8.) poročilo o alpinski posmrtni blagajnici,
 - 9.) poročilo o zavarovanji konjske vprežne živine,
 - 10.) nasvet častnega predsednika, c. kr. komercialnega svetnika g. Reg. Czermaka, o zadevi odposlatve vloge na vsa namestništva in deželna predsedništva o zadevi uprave deželnih zvez,
 - 11.) zavzetje stališča nasproti mejnarodnemu gasilskemu kongresu v Budapešti,
 - 12.) Volitev zastopnikov v mejnarodni svet.
- Popoldne obisk centrale in ene glavnih straž dunajskega gasilstva.

Zvezno vodstvo je priznalo in izplačalo v zadnjem času sledečim ponesrečenim gasilcem podpore:

Sirotam gasilca Godine v Vipavi 40 K, gasileu Janezu Sumperer v Goteniceh 30 K, gasileu Jos. Jakiju v Št. Rupertu 25 K in gasileu Francu Prahu v Št. Rupertu 45 K. Prošnji nekega posestnika za odškodnino za poškodovanega konja se ni moglo vstreči, ker ni v to potrebnih sredstev.

Konopne cevi

ki prenašajo največji pritisk, za vodo-vode, parne in druge brizgalnice, dalje ovite sesalne cevi, gumirane konopne cevi, cevi iz gume, kovinske cevi, kakor vse enakovrstne naprave se dobe po ceni pri

Franz Gradischegg

Inomost-Wilten (Innsbruck-Wilten)

Tempelstrasse št. 14 in 16.

Specialna trgovina s cevmi.

Vzorci na razpolago.

Ceniki brezplačno.

Lahki plačilni pogoji.

I. goraje-avstrijska naprava gasilnih orodij in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsakega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojaka oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne cprave in dimne krinke.

Izvrstne konopne cevi neprekošljive dobrote.

Cenilniki zastoj in poštne prosto Olajševalni plačilni pogoji.

Društvene pečate

izdeluje po 4 K 50 h z vso pritiklino

J. E. Tintner

Dunaj, V., Krongasse 6.

(Naroči se lahko pri uredništvu «Gasilec».)

Josip Kolar & Co.

Ljubljana Mestni trg št. 9 Ljubljana

priporočajo izdelke iz gume

prve vrste konopne cevi za gasilna društva

tehnične in kirurške priprave, obveze itd.

Priporočamo se sl gasilnim društvom in oblastvom.

Spričevalo.

Odbor ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva si usoja naznaniti, da je s cevmi, katere je pri Vas naročil, povse zadovoljen. Cevi, katere ste nam vposlali — bilo jih je okoli 300 m — so se odlikovale izmed vseh drugih vzorcev, kajti pri preskušnji so držale do 14 atmosfer, in prav to nam je dalo povod, da smo se odločili za Vaše cevi. Cena Vaših cevi je primerna in pri prvi potrebi radi volje zopet z Vami stopimo v dogovor.

V Ljubljani, dne 18. novembra 1902.

Za odbor:

J. Mikuz s. r., zapisnikar. Ludovik Štricelj s. r., načelnik.

J. C. Gerber

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg

ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin «Vežbovnik»	1 K — v
Osnovnik	4 » 40 »
Službeni zapisnik	4 » 40 »
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 » 2 »

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tvornica brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

brizgalnice vsake vrste, hidrofore
in vse drugo ognjegasilno orodje.

Najugodnejši plačilni pogoji.

Ustanovljeno 1. 1867.

Diplome

za gasilce, veterane in častne
občane, spominske liste, učna
pisma itd. izdeluje lično in ceno

R. Aust

Dunaj, III/1. Ungargasse 47.

J. Červenka

v Pragi VII., 392

priporoča vsakovrstne vozne in ročne
brizgalnice, plezalske lestve, cevne
vijake, sploh vse gasilske priprave.

Vse v največji izberi, po nizkih cenah
in ugodnih plačilnih pogojih.

Ces. kr. priv.

tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih
predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostějovu

podružnice: Zagreb-Praga-Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d.
priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja,
pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic
po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najboljše vrste
po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi
pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica R. A. Smekal — Zagreb.